

# Obsah

1	Úvod	5
1.1	Historický a technický vývoj šperkařství	6
1.2	Historický a slohový vývoj zlatnictví na našem území	7
1.2.1	Předrománské období	7
1.2.2	Románské období	8
1.2.3	Gotika	8
1.2.4	Renesance	9
1.2.5	Baroko	10
1.2.6	Rokoko	10
1.2.7	Historizující slohy	11
1.2.8	Secese	12
1.2.9	Nová doba	13
2	Drahé kovy a jejich slitiny, obecné kovy	14
2.1	Drahé kovy	14
2.1.1	Zlato	14
2.1.2	Stříbro	15
2.1.3	Platina	16
2.1.4	Platinové kovy	16
2.2	Obecné kovy	17
2.2.1	Měď	17
2.2.2	Nikl	18
2.2.3	Hliník	18
2.2.4	Rtuť	19
2.2.5	Titan	19
2.3	Slitiny drahých kovů	19
2.3.1	Legování zlata	21
2.3.2	Legování stříbra	22
2.3.3	Legování platiny	23
2.3.4	Pájky	23
3	Úřední označování zboží z drahých kovů, míry, váhy	24
3.1	Vývoj puncovníctví na našem území	24
3.2	Vyhláška 93/1962 Sb., o státní službě pro drahé kovy	27

3.2.1	Orgány státní služby pro drahé kovy	27
3.2.2	Úkoly státní zkušebny	27
3.2.3	Zkoušení a ověřování zboží	28
3.2.4	Předměty osvobozené od povinné kontroly	28
3.2.5	Zboží dovezené z ciziny	29
3.2.6	Staré platinové, zlaté a stříbrné zboží	29
3.2.7	Předeepsané ryzosti	29
3.2.8	Označování zboží	30
3.3	Váhy	35
3.4	Míry	36
3.4.1	Prstenové míry	36
4	Technologie výroby zboží z drahých kovů	39
4.1	Výrobní a zdobící techniky	39
4.1.1	Montování	39
4.1.2	Lisování	39
4.1.3	Lití	40
4.1.4	Vytloukání — tepání	40
4.1.5	Vytloukání — cizelování	40
4.1.6	Filigrán a granulace	41
4.1.7	Smaltování	41
4.1.8	Niello-tula	41
4.1.9	Intarzie — taušírování	42
4.1.10	Rytí	42
4.1.11	Výroba řetízků	42
4.1.12	Prstenářství	43
4.2	Povrchové úpravy	43
4.2.1	Pokovování	43
4.2.2	Patinování	44
4.2.3	Leštění	45
4.2.4	Pískování	45
4.3	Vsazování kamenů	45
4.3.1	Zasazení do obruby	46
4.3.2	Zasazení zaklepáním	46
4.3.3	Zasazení do krapen	46
4.3.4	Zasazení do šatonu	46
4.3.5	Zasazení do zrněk	47
4.4	Granátové techniky	47

5	Výrobky z drahých kovů	49
5.1	Označení zboží podle jednotné klasifikace výrobků	49
5.2	Základní sortiment	54
5.2.1	Prsteny	54
5.2.2	Náušnice	55
5.2.3	Náramky	57
5.2.4	Řetízky	60
5.2.5	Náhrdelníky	60
5.2.6	Přívěsky a závěsy	61
5.2.7	Brože	61
5.2.8	Granátový šperk	62
5.2.9	Platinové šperky	63
5.2.10	Titanové šperky	63
5.2.11	Ostatní drobné zboží	64
5.3	Přejímka zboží z drahých kovů	65
5.4	Ošetřování a manipulace se zbožím z drahých kovů	65
6	Chemikálie používané ve zlatnictví	68
6.1	Kyseliny	68
6.2	Zkušební kyseliny	68
6.3	Zkušební kyseliny používané v praxi	70
6.4	Chemikálie používané ve šperkařství	71
7	Drahé kameny	73
7.1	Vznik a výskyt drahých kamenů	73
7.2	Vlastnosti drahých kamenů	74
7.3	Přehled drahých kamenů	76
7.3.1	Diamant	77
7.3.2	Skupina korundu	78
7.3.3	Skupina berylu	79
7.3.4	Skupina křemene	80
7.3.5	Skupina křemičitanů	83
7.3.6	Skupina fosforečnanů	86
7.3.7	Skupina uhličitanů	86
7.4	Ostatní šperkařské materiály	88
7.5	Syntetické kameny	90
7.6	Napodobeniny drahých kamenů — imitace	91

7.7 Broušení a rytí drahých kamenů	92
7.8 Měsíční kameny	97
8 Ostatní zboží	99
8.1 Napodobeniny drahých kovů	99
8.2 Materiály na výrobu ozdobných a dárkových předmětů	99
8.2.1 Materiály anorganického původu	100
8.2.2 Materiály organického původu	101
8.2.3 Zboží ze skla a keramiky	102
9 Výkup drahých kovů	105
9.1 Předmět výkupu	105
9.2 Zjišťování ryzosti	106
9.3 Zjišťování hmotnosti	107
9.4 Znehodnocování vykoupených předmětů	108
9.5 Výkupní ceny	108
9.6 Předpisy a pomůcky pro výkup	108
9.7 Postup při výkupu	109
9.8 Vystavování dokladu a proplácení zlomků drahých kovů	110
9.9 Evidence a odesílání zlomků drahých kovů	111
10 Zkoušky a stanovení ryzosti drahých kovů	113
10.1 Pomůcky pro zkoušení ryzosti drahých kovů	113
10.2 Zkoušení slitin drahých kovů	114
10.2.1 Zkoušení a reakce stříbrných slitin	115
10.2.2 Zkoušení a reakce zlatých slitin	115
10.2.3 Zkoušení a reakce bílého zlata	116
10.3 Výpočty obsahu drahého kovu ve slitině	117
11 Opravy zboží z drahých kovů	119
11.1 Příjem předmětů do opravy	119
11.1.1 Opravy předmětů s drahými kameny	121
11.2 Evidence oprav v prodejně	121
11.3 Záruční lhůty pro zboží z drahých kovů	122

12	Laboratorní cvičení	124
12.1	Měření, vážení a zjišťování značek výrobků z drahých kovů	124
12.1.1	Měření velikosti prstenů	124
12.1.2	Vážení výrobků z drahých kovů	124
12.1.3	Zjišťování úředních značek	125
12.2	Ošetřování výrobků z drahých kovů	125
12.3	Zjišťování pravosti drahých kamenů	125
12.4	Výkup drahých kovů	126
12.5	Zkoušky ryzosti drahých kovů	126
12.6	Opravy předmětů z drahých kovů	127